

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll

Strgjfl. § 16 Gjennomføring av straff utenfor fengsel

Dersom det er hensiktsmessig for å sikre en fortsatt særlig positiv utvikling og motvirke ny kriminalitet, kan kriminalomsorgen overføre domfelte til gjennomføring av straffen utenfor fengsel med særlige vilkår når halvdelen av straffetiden er gjennomført. Kriminalomsorgen skal alltid vurdere om vilkårene for å overføre domfelte under 18 år til gjennomføring av straffen utenfor fengsel er oppfylt når halvdelen av straffetiden er gjennomført. Overføring skal ikke besluttes dersom formålet med straffen eller hensynet til en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring taler mot det.

Dersom den idømte ubetingede fengselsstraffen eller resterende tid frem til forventet løslatelse er inntil 4 måneder, og det er hensiktsmessig for å sikre en positiv utvikling og motvirke ny kriminalitet, kan straffen gjennomføres utenfor fengsel når det settes vilkår om at domfelte skal være undergitt elektronisk kontroll. Kriminalomsorgen skal alltid vurdere om domfelte under 18 år oppfyller vilkårene for å gjennomføre straffen utenfor fengsel med elektronisk kontroll. For domfelte under 18 år gjelder ikke vilkåret om at den idømte fengselsstraff eller resterende tid frem til forventet løslatelse er inntil 4 måneder. Kriminalomsorgen kan gi forskrift med utfyllende bestemmelser om bruk av elektronisk kontroll. Første ledd tredje punktum gjelder tilsvarende.

Det er en forutsetning for gjennomføring av straff utenfor fengsel at domfelte skal ha fast bopel og være sysselsatt i form av arbeid, opplæring eller andre tiltak. Domfelte skal dessuten unnlate å bruke rusmidler, bedøvelsesmidler, hormonpreparater eller andre kjemiske stoffer som ikke er lovlig foreskrevet.

Dersom det fremstår som nødvendig for en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring av straffen utenfor fengsel, skal kriminalomsorgen fastsette særlige vilkår. Kriminalomsorgen kan blant annet fastsette at domfelte skal

- a) gjennomgå behandling,
- b) delta i program,
- c) innta antabus eller andre foreskrevne medikamenter,
- d) overholde bestemmelser om oppholdssted, eller
- e) unnlate å ha samkvem med bestemte personer

Kriminalomsorgen kan oppheve fastsatte vilkår, endre eller fastsette nye vilkår hvis det fremstår som nødvendig av hensyn til en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring av straffen.

Kriminalomsorgen skal kontrollere at domfelte overholder forutsetninger og fastsatte vilkår. Som ledd i kontrollen kan tiltak etter § 56 iverksettes. Ved brudd på vilkår eller forutsetninger, eller dersom det er sannsynlig at domfelte har begått eller vil begå straffbar handling eller unndra seg gjennomføringen, gjelder bestemmelsene om tilbakeføring til fengsel i § 14 sjette og sjuende ledd.

Dersom det er av betydning for fornærmede i straffesaken eller dennes etterlatte å få kjennskap til tidspunktet for gjennomføring av straff utenfor fengsel, skal kriminalomsorgen varsle fornærmede eller etterlatte på forhånd. Varselet skal også omfatte informasjon om vilkår som er satt med hjemmel i § 16 fjerde ledd bokstav d og e, hvis disse vilkårene direkte gjelder fornærmede eller dennes etterlatte.

Domfelte og fornærmede skal tilbys gjenopprettende prosess. Dersom de ved avtale kommer frem til enighet om å overholde bestemmelser om oppholdssted, eller unnlate å ha samkvem med bestemte personer, skal kriminalomsorgen ta hensyn til avtalen ved fastsettelse av vilkår for gjennomføring av straffen utenfor fengsel. Kriminalomsorgen trenger ikke å ta hensyn til avtalen dersom den blir urimelig for fornærmede eller domfelte.

0 Endret ved lover 29 juni 2007 nr. 83 (ikr. 1 nov 2007 iflg. res. 12 okt 2007 nr. 1138), 29 juni 2007 nr. 84 (ikr. 1 nov 2007 iflg. res. 12 okt 2007 nr. 1139, nytt annet ledd ikr. 1 aug 2008 iflg. res. 13 juni 2008 nr. 586), 20 jan 2012 nr. 6 (ikr. 20 jan 2012 iflg. res. 20 jan 2012 nr. 41), 24 mai 2013 nr. 19, 28 feb 2014 nr. 3, 9 mai 2014 nr. 16 (ikr. 9 mai 2014 iflg. res. 9 mai 2014 nr. 625), 20 juni 2014 nr. 49 (ikr. 1 juli 2014 iflg. res. 20 juni 2014 nr. 795)

Forskriften § 7-1. Formål

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll i medhold av § 16 annet ledd er en straffegjennomføringsform utenfor fengsel, med sikte på å fremme domfeltes mulighet til å kunne ivareta sine sosiale og økonomiske forpliktelser under straffegjennomføringen og bidra til å redusere faren for ny kriminalitet.

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal være hensiktsmessig for å sikre den domfelte en positiv utvikling og motvirke ny kriminalitet. Det skal legges til rette for at domfeltes sosiale og økonomiske forpliktelser kan ivaretas. Hvis domfelte ikke allerede har slike forpliktelser som bolig eller sysselsetting, skal det legges til rette for at det kan etableres.

Forskriften § 7-2. Målgruppe

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll gjelder for domfelte som under hele straffegjennomføringen er bosatt i et av de fylker der tilbud om elektronisk kontroll er etablert og som ellers oppfyller de øvrige vilkår. Det samme gjelder innsatte som skal overføres til elektronisk kontroll, og som er bosatt eller som skal bosette seg i et av de aktuelle fylkene.

Gjennomføring av deler av straffen med elektronisk kontroll skal i utgangspunktet gjelde domfelte som forventes prøveløslatt ved 2/3-tid eller senere. Overføring fra fengsel til straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan ikke skje før en tredel av den ubetingede straffen er gjennomført.

Dersom domfelte er siktet for nye straffbare forhold skal straffegjennomføring med elektronisk kontroll som hovedregel ikke innvilges.

Domfelte som er besluttet utvist fra landet skal som hovedregel ikke innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

16 (2) 1 Generelt

16 (2) 1.1 Definisjon av hel- og delgjennomføring

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal gjelde for domfelte som er idømt inntil fire måneder ubetinget fengselsstraff (helgjennomføring) eller har inntil fire måneder igjen til forventet løslatelse (delgjennomføring).

16 (2) 1.2 Helgjennomføring

Helgjennomføring vil være særlig egnet for unge lovbrøyttere og førstegangssonere, blant annet for å unngå eventuelle negative konsekvenser som følge av et fengselsopphold. Hensynet til domfeltes mulighet til å fortsette eller begynne på skole, arbeid eller annen hensiktsmessig sysselsetting skal tillegges stor vekt.

16 (2) 1.3 Delgjennomføring

Overføring fra fengsel til straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal være hensiktsmessig for å sikre en positiv utvikling, som for eksempel at domfelte kan arbeide, ha kontakt med familie mv. Det skal i utgangspunktet mindre til for overføring etter § 16 annet ledd enn etter § 16 første ledd. Til forskjell fra § 16 første ledd kreves det ikke en allerede etablert positiv utvikling, så lenge overføringen anses hensiktsmessig for en fremtidig positiv utvikling. Videre bør straffegjennomføring med elektronisk kontroll totalt sett fremstå som egnet med tanke på muligheter for å leve et liv uten kriminalitet.

Ved delgjennomføring skal kriminalomsorgen ta foreløpig stilling til tidspunkt for forventet løslatelse før søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan vurderes. Løslatelse ved halv tid etter straffegjennomføringsloven § 42 tredje ledd omfattes normalt ikke, da denne bestemmelsen er ment å ivareta andre hensyn enn utslusing fra fengsel.

Domfelte som får fradrag i straffen for utholdt varetekt, kan overføres direkte til straffegjennomføring med elektronisk kontroll dersom tiden som er gjennomført i varetekt strekker seg ut over 1/3 av straffetiden og vilkårene for delgjennomføring med elektronisk kontroll ellers er oppfylt. Hvis domfelte er løslatt fra varetekt, er det ikke nødvendig at domfelte innsettes i fengsel før overføring til straffegjennomføring med elektronisk kontroll skjer. Kriminalomsorgen må i forbindelse med vedtak om straffegjennomføring med elektronisk kontroll ta stilling til forventet tidspunkt for løslatelse. Under behandlingen av saken kan det om nødvendig bes om en uttalelse fra fengselet hvor domfelte har gjennomført varetekt.

16 (2) 1.4 Bosted

Domfelte anses bosatt der hvor vedkommende er folkeregistrert eller bor midlertidig. Midlertidig bosted kan for eksempel være der hvor domfelte studerer eller midlertidig flytter til under straffegjennomføringsperioden. Det kan godtas at domfelte bor hos andre under straffegjennomføringen, som f.eks. slekt eller venner.

16 (2) 1.5 Domfelte unntatt fra straffegjennomføring med elektronisk kontroll

Forvaringsdømte og bøtesonere skal ikke innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

Domfelte som etter brudd på samfunnsstraff, narkotikaprogram med domstolskontroll eller program mot ruspåvirket kjøring får straffen omgjort til fengselsstraff kan innvilges delgjennomføring, men som hovedregel ikke helgjennomføring med elektronisk kontroll.

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan ikke gjennomføres i institusjon etter § 12. Domfelte som allerede fullbyrder straff i medhold av § 12 kan imidlertid overføres til delgjennomføring med elektronisk kontroll.

16 (2) 1.6 Domfelte som er idømt flere straffereaksjoner

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan innvilges for flere dommer samtidig, så lenge den samlede lengden på den ubetingede fengselsstraffen ikke overstiger fire måneder. Dersom domfelte har to eller flere dommer hvor den ubetingede fengselsstraff til sammen overstiger fire måneder, skal helgjennomføring med elektronisk kontroll ikke innvilges.

Domfelte som er idømt kombinert samfunnsstraff og ubetinget fengselsstraff kan gjennomføre den ubetingede fengselsstraffen med elektronisk kontroll.

Det samme gjelder domfelte som idømmes en kombinasjon av betinget og ubetinget fengselsstraff, såfremt den samlede lengde ubetinget fengselsstraff ikke overskrider fire måneder.

16 (2) 1.7 Nye straffbare forhold

Dersom domfelte er siktet for nye straffbare forhold, jf. straffeprosessloven § 82, bør straffgjennomføring med elektronisk kontroll ikke innvilges. Det skal særlig legges vekt på det nye straffbare forholdets alvorlighetsgrad og om det kan medføre ubetinget fengselsstraff.

16 (2) 1.8 Særlig om utenlandske domfelte

Det er en forutsetning for innvilgelse av straffgjennomføring med elektronisk kontroll at domfelte med utenlandsk statsborgerskap har oppholds- eller arbeidstillatelse i Norge.

Ved vurderingen av om domfelte med utvisningsvedtak skal innvilges straffgjennomføring med elektronisk kontroll skal det særlig legges vekt på faren for unndragelse og faren for at domfelte begår ny kriminalitet. Det skal videre tas hensyn til domfeltes tilknytning til landet.

16 (2) 1.9 Særlig om domfelte under 18 år

For domfelte som på tidspunktet for søknad om elektronisk kontroll er under 18 år gjelder det egne regler.

Vilkåret om at den idømte ubetingede fengselsstraffen eller resterende tid frem til forventet løslatelse ikke skal overstige fire måneder, gjelder ikke. Hvor lenge domfelte kan gjennomføre straff med elektronisk kontroll, skal fastsettes etter en individuell vurdering uavhengig av lengden på den idømte fengselsstraffen eller gjenstående tid frem til forventet løslatelse.

For domfelte under 18 år skal det legges avgjørende vekt på om elektronisk kontroll etter en individuell vurdering vil være tilrådelig, herunder sikkerhetsmessig forsvarlig. Begrensningene i adgangen til å innvilge søknader for enkelte typer lovbrudd, for eksempel lovbrudd begått i eget hjem eller dommer etter brudd på samfunnsstraff mv, gjelder ikke.

For denne gruppen domfelte kan ulike former for bofellesskap også godkjennes som egnet bolig. Dersom domfelte ikke selv eller med bistand fra andre offentlige etater kan fremskaffe et aktivitetstilbud under straffgjennomføringen, skal domfelte alltid tilbys sysselsetting i form av samfunnsnyttig tjeneste eller annen aktivisering i regi av friomsorgskontoret.

Innvilgelse av søknad om elektronisk kontroll kan også gjelde for tiden etter at domfelte har fylt 18 år. Lokalt nivå kan innvilge søknad om elektronisk kontroll i en periode på inntil seks måneder. Søknad om lengre gjennomføringstid avgjøres av regionalt nivå, med Kriminalomsorgsdirektoratet som klageinstans.

Når regionalt nivå mottar dom for domfelte under 18 år, skal det alltid undersøkes om det kan være aktuelt at straffen gjennomføres med elektronisk kontroll. Når domfelte under 18 år gjennomfører straff i fengsel, skal kriminalomsorgen regelmessig vurdere om domfelte kan overføres til straffgjennomføring med elektronisk kontroll.

16 (2) 1.10 Særlig om betinget vedtak

Domfelte som er idømt ubetinget fengselsstraff fra 4 til og med 12 måneder kan fremme søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll før straffegjennomføringen iverksettes (betinget vedtak). Hensikten er å gi større forutsigbarhet for domfelte, og gi bedre mulighet for planlegging av straffegjennomføringen.

Eksisterende regelverk knyttet til straffegjennomføring med elektronisk kontroll, delgjennomføring gjelder tilsvarende i saker om betinget vedtak. Imidlertid kommer særlige saksbehandlingsrutiner til anvendelse, se pkt. 16 (2) 9.10.

16 (2) 2 Forutsetninger for straffegjennomføring med elektronisk kontroll

Forskriften § 7-3. Forutsetninger for straffegjennomføring med elektronisk kontroll

Domfelte må godta de krav og vilkår som kriminalomsorgen fastsetter for straffegjennomføringen.

Domfelte må ha tilgang til egnet bolig med innlagt elektrisitet og mulighet for egnet telefonforbindelse. Domfelte må være villig til å motta besøk i boligen av kriminalomsorgen eller andre som kriminalomsorgen bemyndiger.

Det er en forutsetning at alle samboende over 18 år samtykker til at domfelte innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

Dersom det anses utilrådelig skal straffegjennomføring med elektronisk kontroll ikke innvilges. I de tilfeller der det aktuelle lovbruddet er begått i eget hjem eller mot medlemmer av husstanden, eller det dreier seg om volds- eller seksualforbrytelser, skal domfelte som hovedregel ikke innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Dersom domfelte er dømt for volds- eller seksualforbrytelse mot en person som domfelte bodde eller fortsatt bor sammen med, skal straffegjennomføring med elektronisk kontroll ikke innvilges.

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal ikke innvilges dersom formålet med straffen eller sikkerhetsmessige grunner taler mot det, eller det er grunn til å anta at domfelte vil unndra seg gjennomføringen.

16 (2) 2.1 Domfeltes samtykke

Domfeltes samtykke skal være skriftlig og skal avgis i forbindelse med egnethetsvurderingen. Det nærmere innhold i krav og vilkår fastsettes i en gjennomføringsplan etter at domfelte er innvilget straffegjennomføring med elektronisk kontroll, men før iverksettelsen.

16 (2) 2.2 Egnet bolig

Ved vurderingen av om en bolig er egnet for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, skal det være avgjørende om kriminalomsorgen kan foreta effektiv kontroll av domfelte i boligen.

Med egnet telefonforbindelse menes innlagt fasttelefon eller tilfredsstillende mobiltelefondekning.

Det er ikke tillatt å benytte ekstratjenester fra teleleverandøren eller utstyr som kan påvirke den elektroniske kontrollen.

Dersom domfelte deler nødvendige fellesarealer som kjøkken og bad eller toalett med andre

personer som ikke kan regnes som samboende, skal boligen i utgangspunktet ikke anses som egnet. Visse studentboliger, samt hotell og hospits vil dermed være uegnede boliger.

Boligen må være av fast karakter og ikke flyttbar, slik som for eksempel en campingvogn eller husbåt. Domfelte skal i utgangspunktet bo i samme bolig gjennom hele straffegjennomføringen. Det kan godtas at domfelte flytter under forutsetning av at kravene til egnet bolig fortsatt er oppfylt.

Kriminalomsorgen bør så langt det er mulig samarbeide med andre myndigheter, frivillige organisasjoner og lignende for å bistå domfelte i å finne en egnet bolig.

16 (2) 2.3 Samboende

Med samboende menes enhver annen person i husstanden som har sitt hovedbosted der og som domfelte har en nær og varig relasjon til. Med nær og varig relasjon menes den relasjon som finnes mellom for eksempel ektefeller, partnere, slektninger og venner.

Samtykke fra samboende over 18 år

Samtykke fra samboende over 18 år skal innhentes etter en obligatorisk samtale mellom kriminalomsorgen og samboende, for å sikre at informasjonen er forstått og at samtykket er reelt. Samboende skal forklares hva straffegjennomføringen innebærer, og at samtykket kan trekkes tilbake. Samtalen kan skje med samboeren alene eller når domfelte og samboeren er til stede sammen. Samtykket skal være skriftlig.

Samboende kan trekke tilbake sitt samtykke på ethvert tidspunkt før eller under straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

Dersom en samboende ønsker å trekke sitt samtykke etter at straffegjennomføringen er påbegynt, bør kriminalomsorgen gjennom en samtale med den samboende undersøke bakgrunnen for at samtykket trekkes. Når en samboende trekker sitt samtykke skal kriminalomsorgen så langt det er mulig finne andre løsninger, for eksempel bistå domfelte i å skaffe seg en ny egnet bolig, før overføring til fengsel eventuelt beslutes.

16 (2) 2.4 Særlig om barn

Regelverket angående straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal leses i sammenheng, slik at hensynet til barnets beste alltid vil være et relevant moment ved avgjørelser som har innvirkning på barn, jf. straffegjennomføringsloven § 3 annet ledd og forskriften § 1-3.

Hvis domfelte har barn skal det ved vurderingen av om straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan innvilges, tas hensyn til om denne type straffegjennomføring vil være til barnets beste. Dette gjelder også i tilfeller hvor det straffbare forholdets karakter tilsier at søknaden i utgangspunktet ikke skal innvilges. Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal ikke innvilges dersom straffegjennomføringen antas å ville ha en negativ innvirkning på samboende barn.

Kriminalomsorgen skal så langt det er mulig forsikre seg om at samboende barn ikke kan komme til å lide overlast som følge av at straffegjennomføringen skjer i hjemmet. Hvis det er mistanke eller tvil om hvorvidt straffegjennomføring i hjemmet kan ha en skadelig innvirkning på samboende barn, skal det innhentes faglig råd om dette hos rette sakkyndige, jf. straffegjennomføringsloven § 7a annet ledd bokstav b.

Domfelte skal oppfordres til, men har ingen plikt til, å informere barn i husstanden om at straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal foregå i hjemmet.

Barn som er kjent med at det skal gjennomføres straff i hjemmet har rett til å uttale seg, jf.

forskriften § 1-3. Barnets uttalelser skal tillegges større vekt med barnets alder og modenhet. Når barnet er fylt 12 år skal det legges stor vekt på hva barnet mener.

Domfelte som bor sammen med barn, men som ikke bor sammen med barnets andre foreldre, skal oppfordres til å informere vedkommende om at domfelte skal gjennomføre straff med elektronisk kontroll i barnets hjem.

16 (2) 3 Utilrådelighetsvurderingen

16 (2) 3.1 Generelt om utilrådelighetsvurderingen

Ved vurderingen av om straffegjennomføring med elektronisk kontroll er utilrådelig skal det særlig tas hensyn til den type lovbrudd domfelte er dømt for. Det skal videre tas hensyn til det straffbare forholdets alvorlighetsgrad, hvem det er begått mot og den allmenne rettsoppfatning. Det skal ved vurderingen legges vekt på hvor lang tid det har gått siden det straffbare forhold ble begått. Det skal særlig tas hensyn til fornærmede og pårørende, for eksempel dersom noen av disse bor i domfeltes nabolag. Behovet for samfunnsbeskyttelse skal tillegges stor vekt og skal inngå som en viktig del av vurderingen.

Også domfeltes straffehistorikk skal vektlegges. Det må blant annet tas hensyn til om domfelte tidligere straffet for en type kriminalitet som ville utelukke straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

Dersom domfelte er ung eller dersom det er grunn til å tro at domfelte ikke vil være i stand til å gjennomføre straffen i fengsel på grunn av sin helsesituasjon, skal dette tillegges stor vekt. Domfelte som opptrer truende under saksforberedelsen, er påvirket av rusmidler eller på annen måte unnlater å medvirke til saksforberedelsen, skal som hovedregel anses uegnet for straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

16 (2) 3.2 Særlig om lovbrudd utøvd i eller fra hjemmet

Dersom det aktuelle lovbruddet er utøvd i eller fra hjemmet, skal straffegjennomføring med elektronisk kontroll som hovedregel ikke innvilges. Ved vurderingen av om domfelte som har begått lovbrudd i eller fra eget hjem likevel skal kunne gjennomføre straff med elektronisk kontroll, skal det ses hen til den allmenne rettsoppfatning samt om det foreligger en særlig gjentakelsesfare som følge av at straffen gjennomføres i hjemmet. Det skal videre legges vekt på kriminalitetens alvorlighetsgrad.

Fra hovedregelen kan det ved helgjennomføring gjøres unntak for unge lovbrøyttere, samt ellers når særlig tungtveiende grunner taler for det. Det skal i vurderingen legges særlig vekt på om domfelte er i en rehabiliteringssituasjon og om vedkommende er under utdanning. Det skal også tas hensyn til fengselsstraffens lengde. Jo yngre domfelte er, desto større anledning er det til å gjøre unntak, særlig dersom domfelte er inntil 23 år.

Det kan videre gjøres unntak ved delgjennomføring, der domfelte allerede har sonet deler av fengselsstraffen og det anses hensiktsmessig for domfeltes rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet at vedkommende gjennomfører den siste delen av straffen med elektronisk kontroll. Det skal legges vekt på hvor stor del av fengselsstraffen domfelte har gjennomført og hvor lang tid det er siden det straffbare forhold ble begått.

16 (2) 3.3 Særlig om volds- og seksualforbrytelser

Domfelte som i den aktuelle saken er dømt for volds- eller seksualforbrytelser skal som hovedregel ikke innvilges straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal ikke innvilges dersom volds- eller seksualforbrytelsen var rettet mot en person domfelte bodde eller fortsatt bor sammen med, uavhengig av om en eventuell

samboende samtykker.

Fra hovedregelen kan det ved helgjennomføring gjøres unntak for unge lovbrytere, samt ellers når særlig tungtveiende grunner taler for det. Det skal i vurderingen legges særlig vekt på om domfelte er i en rehabiliteringssituasjon og om vedkommende er under utdanning. Jo yngre domfelte er, desto større anledning er det til å gjøre unntak, særlig dersom domfelte er inntil 23 år. Ved voldsforbrytelser skal det mindre til for å gjøre unntak fra hovedregelen dersom det er idømt inntil 60 dager ubetinget fengselsstraff.

Det kan gjøres unntak ved delgjennomføring, der domfelte allerede har sonet deler av fengselsstraffen og det anses hensiktsmessig for domfeltes rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet at vedkommende gjennomfører den siste delen av straffen med elektronisk kontroll. Det skal legges vekt på hvor stor del av fengselsstraffen domfelte har gjennomført og hvor lang tid det er siden det straffbare forhold ble begått.

16 (2) 4 Formålet med straffen, sikkerhetsmessige grunner og unndragelsesfare

I vurderingen av sikkerhetsmessige forhold kan det legges vekt på blant annet om domfelte har begått kriminalitet under tidligere straffegjennomføring. Det kan videre blant annet vektlegges om domfelte har brutt vilkårene for samfunnsstraff, møteplikt eller annen straffegjennomføring utenfor fengsel, samt om vedkommende tidligere har unndratt seg straffegjennomføring eller unnlatt å møte til straffegjennomføring.

16 (2) 5 Krav til domfelte under straffegjennomføringen

Forskriften § 7- 4. Krav til domfelte under straffegjennomføringen

Domfelte plikter å følge den gjennomføringsplanen som er utarbeidet av kriminalomsorgen.

Domfelte skal være sysselsatt under straffegjennomføringen. Et vilkår for at sysselsettingen godkjennes er at domfelte kan kontrolleres på en tilfredsstillende måte. Det er ikke tillatt med sysselsetting utenfor Norge.

Domfelte skal pålegges å møte for kriminalomsorgen eller annen offentlig myndighet, person eller organisasjon som kriminalomsorgen anviser minimum to ganger per uke.

Domfelte forplikter seg til å være rusfri under hele straffegjennomføringen. Ved iverksettelse av straffegjennomføringen skal domfelte alltid avlegge urinprøve.

16 (2) 5.1 Iverksettelse

Ved helgjennomføring regnes straffegjennomføringen som iverksatt når fotlenken settes på den domfelte og det øvrige tekniske utstyret er installert i domfeltes hjem. Ved delgjennomføring regnes overføring til straffegjennomføring med elektronisk kontroll fra samme tidspunkt.

16 (2) 5.2 Forbud mot å forlate boligen

Utenom de innvilgede opphold utenfor boligen skal domfelte være hjemme under hele straffegjennomføringen. Boligen omfatter i denne sammenheng innendørs areal samt et eventuelt mindre avgrenset utendørs område i direkte tilknytning til boligen. Domfelte har ikke anledning til å benytte eventuell hage. Dersom domfeltes bolig er svært stor kan kriminalomsorgen begrense det innendørs areal som domfelte kan benytte under straffegjennomføringen.

16 (2) 5.3 Gjennomføringsplan

En gjennomføringsplan skal inneholde de krav og vilkår som settes for straffegjennomføringen,

herunder et detaljert aktivitetsskjema hvor samtlige utganger fra og innganger til hjemmet fremgår. Gjennomføringsplanen skal videre inneholde hvilke kontrolltiltak som kan iverksettes og konsekvensene av brudd på vilkår.

I gjennomføringsplanen skal det videre fremgå på hvilken adresse domfelte skal oppholde seg under straffegjennomføringen, når straffegjennomføringen kan iverksettes eller overføring fra fengsel kan skje og hvem som skal være den domfeltes kontakt i kriminalomsorgen. Det skal også fremgå hvilke samarbeidspartnere som er involvert i straffegjennomføringen, som for eksempel skole, arbeidsgiver, behandlingstilstand e.l.

Domfelte må, ut fra sine forutsetninger, selv bidra aktivt til å innfri de kravene som stilles for straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Kriminalomsorgen skal bistå domfelte i dette. I gjennomføringsplanen skal det tas hensyn til den enkelte domfeltes forutsetninger og behov. Den domfelte bør så langt som mulig selv delta i utformingen av gjennomføringsplanen. Sysselsetting og bolig bør være klarlagt for hele straffegjennomføringstiden. Kriminalomsorgen kan innvilge endring av bolig eller innhold i sysselsetting underveis i straffegjennomføringen.

16 (2) 5.4 *Aktivitetsskjema*

16 (2) 5.4.1 Generelt

Som en del av gjennomføringsplanen skal det i samarbeid mellom domfelte og kriminalomsorgen utarbeides et aktivitetsskjema som viser fastsatte opphold utenfor hjemmet. Opphold utenfor hjemmet, med tidsangivelse og formål, skal være avtalt før straffegjennomføringen iverksettes, enten for hele straffegjennomføringen eller for en avgrenset periode. Det er unntaksvis mulig å avtale justeringer i aktivitetsskjemaet underveis i straffegjennomføringen.

Reisetid til og fra aktiviteter, sysselsetting og andre formål, skal medregnes når utgang fra boligen fastsettes. Det skal vurderes hvor mye tid som er nødvendig ut fra den aktuelle reiselengde og hvilket transportmiddel som benyttes, slik at man har rimelig tid til å komme seg til og fra innenfor de gitte tidsrammer. Ved fastsettelsen av reisetid til og fra sysselsetting kan det, for domfelte som har omsorg for barn, inkluderes tid til følging og henting av disse. En utvidelse av reisetiden for dette formål kan innvilges etter en totalvurdering av domfeltes familiesituasjon, herunder barnas behov for følge og om det finnes andre i familien som kan følge barna. Dersom det oppstår uforutsette situasjoner som gjør at domfelte ikke klarer å overholde det fastsatte aktivitetsskjemaet, må domfelte underrette kriminalomsorgen umiddelbart.

Endringer i aktivitetsskjemaet er ikke et enkeltvedtak.

Når aktivitetsskjemaet utformes skal det tas hensyn til fornærmede i saken eller vedkommendes pårørende. For eksempel bør fritidsaktiviteter ikke legges i nærheten av fornærmede eller pårørendes bosted. Bestemmelser som tar sikte på å ivareta fornærmede, som restriksjoner i domfeltes kontakt med fornærmede, kan settes som særlige vilkår for straffegjennomføringen.

16 (2) 5.4.2 Avvik fra aktivitetsskjemaet som følge av sykdom

Avvik fra aktivitetsskjemaet som følge av egen eller barns sykdom skal dokumenteres fra første fraværsdag ved legeerklæring. Legeerklæringen skal fremlegges for kriminalomsorgen innen tre dager fra første fraværsdag.

Sykdom som medfører at domfelte ikke klarer å oppfylle vilkårene for straffegjennomføring med elektronisk kontroll og som strekker seg ut over syv dager, skal som hovedregel medføre at straffegjennomføringen avbrytes, jf. straffegjennomføringsloven § 35.

Dersom domfelte under straffegjennomføring med elektronisk kontroll legges inn i sykehus skal

kriminalomsorgen vurderer om domfelte skal overføres til straffegjennomføring etter straffegjennomføringsloven § 13.

16 (2) 5.5 *Sysselsetting*

16 (2) 5.5.1 Sysselsettingens formål

Et viktig formål med sysselsetting er at domfelte skal kunne ivareta sine økonomiske forpliktelser. Et annet viktig formål er at domfelte gis mulighet til å ivareta sine sosiale forpliktelser og oppholde seg utenfor hjemmet. Det er derfor ikke et krav om at sysselsettingen må være lønnet.

16 (2) 5.5.2 Hva kan godkjennes som sysselsetting?

Kriminalomsorgen skal godkjenne sysselsettingen.

Med sysselsetting menes arbeid, opplæring eller andre tiltak som holder domfelte i en hensiktsmessig aktivitet. Andre tiltak kan for eksempel være poliklinisk behandling i regi av helsemyndighetene eller frivillig arbeid for en organisasjon. Aktivitet som godkjennes som samfunnsnyttig tjeneste under gjennomføring av samfunnsstraff, kan være sysselsetting under straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

Arbeid i egen virksomhet, eller som selvstendig næringsdrivende kan godtas som sysselsetting. Det samme gjelder omsorg for egne barn eller pleietrengende slektninger.

Kriminalomsorgen kan ikke godkjenne en form for sysselsetting eller et sysselsettingssted som anses for nært knyttet til den virksomhet hvor det straffbare forhold ble begått. I de tilfeller domfelte skal utføre ulønnet arbeid, kan dette bare være for offentlig virksomhet, offentlig understøttet virksomhet eller frivillig virksomhet.

For pensjonister, sykemeldte og personer med nedsatt funksjonsevne kan for eksempel dagsentra eller tilsvarende organiserte aktiviteter godkjennes. Sysselsetting skal i disse tilfellene tilpasses den enkeltes forutsetninger. Kriminalomsorgen kan, etter samtykke fra domfelte, ta kontakt med vedkommendes NAV-kontor, fastlege eller andre for å diskutere sysselsettingens form og omfang. Kriminalomsorgen skal legge forholdene til rette for at språkproblemer ikke skal være til hinder for straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Norskundervisning kan regnes som sysselsetting.

Hvis domfelte ikke har arbeid, går på skole eller studerer, skal kriminalomsorgen medvirke til å formidle kontakt og undersøke muligheter for å finne egnet sysselsetting,

jf. straffegjennomføringsloven § 18. En mulighet er å tilby ulønnet samfunnsnyttig tjeneste eller ulike tiltak i regi av NAV.

16 (2) 5.5.3 Sysselsettingens omfang

Domfelte skal være sysselsatt i minst 20 timer og maksimalt 45 timer per uke. Rammene vil kunne være gjennomsnittlige dersom det er nødvendig på grunn av skiftarbeid, turnus og lignende. I særlige tilfeller kan flere eller færre timer godtas, men likevel ikke færre enn 15 timer per uke.

For domfelte som er pensjonister, sykemeldte eller har nedsatt funksjonsevne kan det gis anledning til sysselsetting i mindre enn 20 timer. Krav til aktivisering kan fravikes i sin helhet dersom funksjonshemming eller andre omstendigheter rundt domfelte gjør aktivisering umulig. Sysselsettingen skal i utgangspunktet skje utenfor hjemmet. Dersom sysselsettingen skjer i hjemmet må den domfelte i tillegg delta på annen sysselsetting utenfor hjemmet minimum 15 timer i uken.

Ved behov kan det pålagte sysselsettingsnivået oppnås gjennom en kombinasjon av arbeid,

skolegang, studier, særskilt tilrettelagt sysselsetting, sysselsettingsfremmende tilbud, poliklinisk behandling eller andre tiltak.

Kvelds-, natt- eller skiftarbeid kan godtas. Utover dette skal sysselsettingen ikke være av et slikt omfang at det krever overnatting utenfor boligen. Overtidsarbeid skal som hovedregel ikke godkjennes.

I uker med helligdager kan det gjøres unntak for kravet til antall timer sysselsetting.

Informasjon til sysselsettingsstedet

Domfelte skal informere en overordnet ved sysselsettingsstedet om straffegjennomføringen.

16 (2) 5.5.4 Kontaktperson

Det skal oppnevnes en kontaktperson ved stedet for sysselsettingen, og som hovedregel skal kontaktpersonen være overordnet domfelte. Vedkommende skal informere kriminalomsorgen ved ureglementert fravær eller andre uregelmessigheter i forbindelse med sysselsettingen. En underordnet kollega, en slektning, eller en person som står i nær personlig relasjon til domfelte skal ikke være kontaktperson.

Dersom det ikke er praktisk mulig å ha en kontaktperson på sysselsettingsstedet, kan kontaktperson utelates under forutsetning av at kriminalomsorgen kan kontrollere domfelte på annen måte. Frykt for å miste jobben er ikke tilstrekkelig grunn til å unnlate å ha kontaktperson. Dersom det unntaksvis godkjennes sysselsetting uten kontaktperson, skal dette kompenseres ved ytterligere bruk av andre godkjente kontrolltiltak.

*16 (2) 5.6 **Møter for kriminalomsorgen***

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal skje under tett oppfølging fra kriminalomsorgen. Det skal gjennomføres møter med domfelte gjennomsnittlig to ganger per uke. Minst ett av møtene skal være med kriminalomsorgen. Det andre møtet kan være med kriminalomsorgen eller med noen som kriminalomsorgen godkjenner. Dersom det pålegges å møte for annen offentlig myndighet eller organisasjon som kriminalomsorgen har godkjent, skal det etableres en kontrollordning.

Innholdet i møtene med kriminalomsorgen kan bestå av programvirksomhet, oppfølgingsamtaler, deltakelse i grupper, behandlingsopplegg eller annet individuelt tilrettelagt tilbud som er egnet til å motvirke ny kriminalitet.

Møtene bør hovedsakelig foregå mens domfelte ellers ville oppholdt seg i hjemmet, og ikke på tidspunkter som vil gå ut over de timene domfelte er innvilget permisjon. Møtene kommer i utgangspunktet i tillegg til sysselsettingen, men kan legges innenfor sysselsettingstiden dersom dette anses hensiktsmessig. Møtene kan skje i domfeltes hjem eller andre steder dersom dette anses hensiktsmessig. Ved møter i domfeltes hjem, skal det være to personer fra kriminalomsorgen til stede.

For domfelte som gjennomfører straff med elektronisk kontroll på over to måneder skal det midtveis i gjennomføringen foretas en vurdering av straffegjennomføringen så langt. I en slik midtsamtale skal kriminalomsorgen sammen med domfelte vurdere gjennomføringsplanen, og den domfelte skal gis anledning til å si hva vedkommende synes om straffegjennomføringen. En tilsvarende sluttsamtale skal gjennomføres for alle som gjennomfører straff med elektronisk kontroll i forbindelse med løslatelse, eventuelt ved overføring til fengsel. Eventuelle samboere bør også høres.

Midt- og sluttsamtalene skal gjennomføres istedenfor ett av de to ukentlige oppmøtene for kriminalomsorgen, og samtalene kan skje i domfeltes hjem dersom dette gjør det enklere for eventuelle samboere å delta.

16 (2) 5.7 *Rusmidler*

16 (2) 5.7.1 *Generelt*

Domfelte skal forplikte seg til å oppgi eventuell bruk av legale legemidler som kan ha innvirkning på prøveresultatene. Domfelte skal oppfordres til å fremlegge relevant dokumentasjon. Urinprøve og utåndingsprøve ved iverksettelse

Urinprøve og utåndingsprøve skal alltid avgis samme dag som iverksettelsen av straffegjennomføringen.

Ved helgjennomføring skal prøvene avlegges umiddelbart etter at straffegjennomføringen er iverksatt. Ved delgjennomføring kan det også godtas at domfelte avlegger urinprøven i fengselet. De ordinære regler for prøvetaking, jf. straffegjennomføringsloven § 29 med tilhørende bestemmelser, gjelder tilsvarende. Dersom urinprøve avlegges under påsyn, kan dette skje i domfeltes hjem.

16 (2) 5.7.2 *Konsekvenser av positiv urinprøve eller utåndingsprøve ved iverksettelse*

Ved helgjennomføring skal den første urinprøven benyttes som sammenligningsgrunnlag for senere urinprøvekontroller. Dersom utåndingsprøven er positiv må kriminalomsorgen vurdere om iverksettelsen skal utsettes til prøven er negativ. Det samme gjelder ved positiv urinprøve, dersom det er tvil om domfeltes evne og vilje til å holde seg rusfri under straffegjennomføringen. Ved delgjennomføring er domfelte allerede under straffegjennomføring, og dersom den første urinprøven eller utåndingsprøven er positiv vil dette medføre overføring til fengsel.

16 (2) 6 *Kontroll*

Forskriften § 7- 5. Kontroll

Kriminalomsorgen skal kontrollere at de fastsatte vilkårene overholdes og at gjennomføringsplanen følges.

Kriminalomsorgen kan foreta uanmeldte kontrollbesøk i hjemmet eller på sysselsettingsplassen for å kontrollere at vilkårene for straffegjennomføring med elektronisk kontroll overholdes.

16 (2) 6.1 *Kontrollens formål og innhold*

Den som gjennomfører straff med elektronisk kontroll er å anse som frihetsberøvet. Straffegjennomføring med elektronisk kontroll forutsetter at det kan foretas effektiv kontroll av at de nødvendige vilkår overholdes. Kontrollen skal være organisert på en slik måte at brudd på vilkårene kan oppdages og slik at kriminalomsorgen kan sette inn tiltak døgnet rundt, alle dager i uken.

Kontrollnivået under straffegjennomføringen skal være høyt, men samtidig individuelt tilpasset den enkelte domfeltes situasjon. Kontrollbehovet skal vurderes i forbindelse med egnethetsvurderingen, ved straffegjennomføringens begynnelse og fortløpende under straffegjennomføringen.

I kontrollen inngår foruten den elektroniske kontrollen, uanmeldte kontrollbesøk i hjemmet og på sted for sysselsetting, samarbeid med kontaktperson på sysselsettingssted og ruskontroll. Hensiktsmessige kontrollrutiner må bygge på gode kunnskaper om domfelte, om gjeldende regelverk og om hvordan det tekniske utstyret fungerer. Kriminalomsorgen må utarbeide rutiner med henblikk på at det kan foretas hendelsesstyrte kontrollbesøk ved behov. Kontrollen av domfelte skal foregå på en diskret og respektfull måte.

16 (2) 6.2 *Uanmeldte kontrollbesøk*

Det skal foretas minimum to uanmeldte kontrollbesøk per uke, og besøkene skal fordeles jevnt

mellom domfeltes hjem og sysselsettingssted. Ved behov kan også andre utganger fra boligen kontrolleres. Formålet med de uanmeldte kontrollbesøkene er kontroll, og de bør normalt være kortvarige.

Ved uanmeldt kontrollbesøk i hjemmet skal det alltid være to ansatte til stede, enten fra kriminalomsorgen eller eksterne kontrollører. Ved slike besøk bør domfelte varsles per telefon kort tid i forveien.

Kriminalomsorgen skal ved behov samarbeide med politiet om hjemmebesøk i forbindelse med uregelmessigheter og ved overføring til fengsel.

Kontroll ved sysselsettingsstedet kan eventuelt forsterkes eller erstattes ved telefonkontakt med kontaktpersonen på sysselsettingsstedet dersom dette anses nødvendig eller hensiktsmessig.

16 (2) 6.3 Ruskontroll

Kriminalomsorgen skal foreta kontroller slik at et eventuelt rusmisbruk kan bli oppdaget. Straffegjennomføringslovens alminnelige regler for rusmiddelkontroll gjelder tilsvarende, jf. straffegjennomføringsloven § 29 med tilhørende bestemmelser.

Domfelte skal avgi utåndingsprøve i forbindelse med kontrollbesøk i hjemmet, ved oppmøte for kriminalomsorgen og ellers når slik prøve avkreves. Personale fra kriminalomsorgen eller en ekstern kontrollør skal stå for prøvetakingen.

16 (2) 6.4 Eksterne kontrollører

Dersom det anses nødvendig for å foreta effektiv kontroll kan kriminalomsorgen utpeke en kontrollør som ikke er ansatt i kriminalomsorgen (ekstern kontrollør).

Det er særlig aktuelt å benytte en slik ordning i de tilfeller hvor domfelte bor langt fra den nærmeste lokale kriminalomsorgsenhet. Det kan også være aktuelt med ekstern kontrollør dersom domfelte har manglende språkkunnskaper eller spesielle behov som på en bedre måte kan ivaretas gjennom bistand av ekstern kontrollør. Kriminalomsorgen skal påse at kontrolløren har den nødvendige kompetansen for oppdraget. Eksterne kontrollører må fremlegge utvidet vandelsattest og skal underlegges taushetsplikt.

Det skal inngås en skriftlig avtale hvor oppgavene og ansvarsområdene presiseres. Eksterne kontrollører bør vanligvis ikke stå for urinprøvekontroller.

En person som står i en nær og personlig relasjon til domfelte skal ikke benyttes som ekstern kontrollør overfor vedkommende.

Eksterne kontrollører kan kontrollere domfelte uten at personale fra kriminalomsorgen er til stede. Den eksterne kontrolløren kan imidlertid ikke på eget initiativ endre gjennomføringsplanen. Eksterne kontrollører skal kunne legitimere seg som representant for kriminalomsorgen overfor den domfelte.

16 (2) 7 Permisjon

Forskriften § 7-6. Permisjon

Domfelte er i utgangspunktet forpliktet til å oppholde seg i hjemmet under hele straffegjennomføringen, med unntak av utgang til sysselsetting.

Dersom sikkerhetmessige grunner ikke taler mot det, kan kriminalomsorgen gi domfelte permisjon av kortere tids varighet når det anses formålstjenlig.

16 (2) 7.1 *Permisjonens formål*

Permisjoner fra straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal bidra til å støtte domfeltes rehabilitering og ivaretagelse av sosiale forpliktelser, men skal ikke være av et slikt omfang at formålet med straffegjennomføringen uthules.

16 (2) 7.2 *Permisjon*

Såfremt det anses formålstjenlig for gjennomføring av straffen kan domfelte innvilges inntil 5 timer permisjon per uke. Permisjonen skal særlig bidra til at domfelte kan opprettholde sine sosiale forpliktelser og behov, og fremme domfeltes tilpasning til samfunnet. Permisjonen kan for eksempel benyttes til innkjøp, vask av klær, oppfølging av barn og andre personlige gjøremål.

Domfelte som gjennomfører deler av straffen med elektronisk kontroll kan i tillegg innvilges ordinær permisjon i inntil ett døgn per måned dersom vilkårene for permisjon er oppfylt. For øvrig gjelder de ordinære regler om permisjon, jf. straffegjennomføringsloven § 33, jf. § 36. Ved vurderingen av om korttidspermisjon eller velferdspermisjon skal innvilges skal det tas hensyn til om formålet med permisjonen kan ivaretas gjennom det totale omfanget av utgang. Det bør oppfordres til å legge noe av permisjonen til dager uten sysselsetting. Permisjoner skal normalt bare tillates mellom kl 06.00-22.00.

Retningslinjene til straffegjennomføringsloven punkt 3.43 om ”Brudd der straff gjennomføres utenfor fengsel i medhold av straffegjennomføringsloven § 16” gjelder tilsvarende.

16 (2) 8 *Brudd*

Forskriften § 7-7. Brudd

Ved brudd på de krav og vilkår som kriminalomsorgen har satt for straffegjennomføringen kan kriminalomsorgen beslutte overføring til fengsel eller gi skriftlig irettesettelse som nevnt i straffegjennomføringsloven §§ 14 sjette ledd og 40 tredje ledd.

Hvilken reaksjon som skal benyttes vil bero på en individuell vurdering av bruddets alvorlighetsgrad og omstendighetene rundt bruddet.

16 (2) 8.1 *Vedtak om overføring til fengsel*

Alvorlige eller gjentatte brudd på gjennomføringsplanen, herunder aktivitetsskjemaet, skal som hovedregel føre til at domfelte overføres til fengsel. Kriminalomsorgen kan imidlertid vurdere om den domfelte kan fortsette gjennomføringen med økt kontroll, først og fremst ved å intensivere kontakten med domfelte.

Kriminalomsorgen skal beslutte overføring til fengsel når domfelte har vært påvirket av alkohol, narkotika, dopingpreparater eller medisiner som ikke er avtalt med kriminalomsorgen. Det samme gjelder dersom domfelte nekter å medvirke til at det blir tatt utåndings-, urin- eller blodprøve, med mindre det er medisinske eller andre tungtveiende grunner for dette.

Kriminalomsorgen kan også beslutte overføring til fengsel når domfelte utviser annen uakseptabel adferd, og på tross av skriftlig irettesettelse, ikke endrer sin oppførsel.

Dersom domfelte med hensikt skader eller forsøker å manipulere det tekniske utstyret kan det være grunnlag for å beslutte overføring til fengsel.

Dersom kriminalomsorgen ikke oppnår kontakt med domfelte via det elektroniske utstyret eller på annen måte, kan det fattes vedtak om overføring til fengsel og domfelte skal etterlyses via politiet. Dersom det allerede er fattet vedtak om prøveløslatelse når domfelte overføres til fengsel gjelder omgjøringsadgangen etter straffegjennomføringsloven § 7 g).

16 (2) 9 Saksbehandling

Forskriften § 7-9. Saksbehandling

Kriminalomsorgen skal informere domfelte om muligheten for å søke om straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Domfelte må sende søknad innen 14 dager etter at informasjonsskriv fra kriminalomsorgen er mottatt.

16 (2) 9.1 Formkrav

Søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal være skriftlig.

16 (2) 9.2 Helgjennomføring

Ved helgjennomføring skal informasjon om straffegjennomføring med elektronisk kontroll sendes til domfelte som er idømt ubetinget fengselsstraff i inntil fire måneder og som bor i et fylke hvor ordningen er innført. Informasjonen sendes til den adresse politiet oppgir.

Fristen for å søke om helgjennomføring med elektronisk kontroll er tre uker etter at domfelte har mottatt informasjon fra kriminalomsorgen. Det vil i særlige tilfeller være mulighet til å søke på et senere tidspunkt.

Søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll sendes til regionadministrasjonen hvor domfelte er bosatt eller skal bosette seg.

Søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll medfører ikke utsatt iverksettelse av soningsinnkalling.

16 (2) 9.3 Delgjennomføring

Dersom en innsatt ønsker å overføres til straffegjennomføring med elektronisk kontroll, skal fengselet medvirke til at søknaden foreligger i god tid før en eventuell overføring er aktuell. Fengselet skal ved behov bistå den domfelte med å skrive søknaden. Videre skal fengselet bidra til at forholdene legges til rette for overføring til straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Domfelte kan få innvilget velferdspolisjus etter straffegjennomføringsloven § 33 i forbindelse med utganger fra fengsel som ledd i saksforberedelsen og ved overføring fra fengsel til elektronisk kontroll, når sikkerhetsmessige grunner ikke taler mot det.

Dersom fengselet anser domfelte som en mulig kandidat for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, skal fengselet oversende saken til det aktuelle friomsorgskontoret for gjennomføring av egnethetsvurdering. Dersom det foreligger åpenbare grunner som tilsier at domfelte ikke er aktuell kandidat for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, er det ikke nødvendig å innhente egnethetsvurdering.

16 (2) 9.4 Egnethetsvurdering

Friomsorgskontoret skal undersøke om forutsetningene for straffegjennomføring med elektronisk kontroll er til stede og det skal foretas en egnethetsvurdering av domfelte. Den som foretar egnethetsvurderingen skal på bakgrunn av informasjon som fremkommer her, komme med en innstilling til hvorvidt søknaden bør innvilges. Dersom det gjelder søknad om helgjennomføring skal ikke samme saksbehandler delta i arbeidet med både egnethetsvurdering og endelig avgjørelse av søknaden.

Dersom det gjelder søknad om delgjennomføring, oversender friomsorgskontoret sin innstilling vedlagt egnethetsvurderingen til fengselet for endelig avgjørelse av søknaden.

Egnethetsvurderingen skal inneholde en vurdering av domfelte og vedkommendes egnethet til å gjennomføre straffen utenfor fengsel.

I forbindelse med egnethetsvurderingen skal kriminalomsorgen som hovedregel gjennomføre minst ett hjemmebesøk for å undersøke domfeltes boligforhold, herunder de tekniske forutsetningene for elektronisk kontroll, samt snakke med eventuelle samboende. Domfelte skal informeres om de krav og vilkår som gjelder for straffegjennomføringen.

Egnethetsvurderingen bør skje så snart som mulig etter at kriminalomsorgen har mottatt domfeltes søknad. Dagen for iverksetting av straffegjennomføringen bør ligge så nært i tid som mulig etter at søknaden er innvilget og helst innen en måned fra vedtaket er fattet.

Domfeltes forhold til rusmidler skal fremgå av egnethetsvurderingen. Det skal også fremgå hvilke tiltak som er gjennomført under et eventuelt fengselsopphold for å forebygge misbruk. Dersom domfelte ikke viser motivasjon, vilje eller evne til å avslutte et pågående aktivt rusmisbruk i den perioden straffegjennomføringen skal vare, bør domfelte anses uegnet for straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

For domfelte med ansvar for barn under 18 år bør det utredes hvordan vedkommende vil ivareta sitt ansvar for barna ved en eventuell overføring til fengsel.

Det skal om nødvendig benyttes tolk i forbindelse med kartleggingen, for eksempel dersom domfelte er alvorlig hørsels- eller talehemmet eller ikke behersker norsk. Den domfeltes behov for tolk i løpet av straffegjennomføringen skal kartlegges.

Domfelte som opptrer truende under saksforberedelsen eller som er påvirket av rusmidler eller som på annen måte unnlater å medvirke til saksforberedelsen, skal som hovedregel anses uegnet for straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

16 (2) 9.5 Gjennomføringsplan

Dersom søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll innvilges, skal det utarbeides en gjennomføringsplan.

16 (2) 9.6 Endrede forutsetninger for straffegjennomføringen

Hvis samboende som tidligere har samtykket i straffegjennomføringen trekker samtykket tilbake, skal dette så snart som mulig utredes.

Hvis den personen som det aktuelle lovbruddet rettet seg mot flytter sammen med domfelte i løpet av straffegjennomføringen, skal gjennomføringen med elektronisk kontroll opphøre.

Omstendigheter som innebærer at den elektroniske kontrollen ikke fungerer, for eksempel brann, strømbrytning eller lignende kan føre til at domfelte må overføres til fengsel eller til avbrudd i straffegjennomføringen.

16 (2) 9.7 Vedtakskompetanse

Friomsorgskontoret treffer vedtak om innvilgelse eller avslag på søknad om å gjennomføre hele straffen med elektronisk kontroll (helgjennomføring). Den enhet hvor domfelte gjennomfører straff (avgivende enhet) treffer vedtak om innvilgelse eller avslag på å gjennomføre deler av straffen med elektronisk kontroll, delgjennomføring (delgjennomføring).

Når domfelte er idømt fengselsstraff på mer enn ti år fattes vedtaket av regionalt nivå. Lokalt nivå er imidlertid gitt myndighet til å avslå søknader i saker hvor domfelte er idømt mer enn 10 år fengselsstraff, jf. forskriften § 2-1.

Friomsorgskontoret har både ved hel- og delgjennomføring ansvar for oppfølging, kontroll og gjennomføring av straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Ansvarer omfatter også myndighet til å treffe avgjørelser i saken, herunder ved søknad om permisjon, fastsettelse, endring og oppheving av vilkår, reaksjoner, straffavbrudd, overføring til § 12, gjeninnsettelse i fengsel, løslatelse og eventuelle vilkår ved prøveløslatelse.

16 (2) 9.8 Klageadgang

Enkeltvedtak kan påklages til nærmeste overordnet organ innen 7 dager etter at domfelte har mottatt vedtaket.

Friomsorgskontorets enkeltvedtak under straffegjennomføringen, herunder endring av vilkår, reaksjon på brudd, overføring til fengsel, straffavbrudd, løslatelse mv. kan påklages til regionalt nivå.

Klage medfører normalt ikke utsatt iverksettelse.

16 (2) 9.9 Omgjøring av vedtak

Dersom de nødvendige forutsetninger for straffegjennomføring med elektronisk kontroll endres eller bortfaller før vedtaket iverksettes, kan vedtak om innvilgelse av straffegjennomføring med elektronisk kontroll omgjøres av kriminalomsorgen, jf. forvaltningsloven § 35 femte ledd. Vedtak kan ellers omgjøres i henhold til straffegjennomføringsloven § 7 bokstav g, dersom særlige grunner tilsier det.

16 (2) 9.10 Særlig om betinget vedtak

Målgruppe

Domfelte som er idømt ubetinget fengselsstraff fra 4 måneder til og med 12 måneder og som ikke er dømt for vold- eller sedelighet begått i hjemmet, kan fremme søknad om delgjennomføring også før straffegjennomføring iverksettes (betinget vedtak). Domfelte inntil 23 år skal alltid vurderes, uansett lovbruddskategori.

Informasjon til domfelte, innkalling til straffegjennomføring

Regionen skal sende informasjon om muligheten til å søke til aktuelle domfelte. Informasjonsbrev til domfelte sendes samtidig som regionen overfører dommen til fengselet i Kompis-booking for innkalling til straffegjennomføring. Når saken mottas skal fengselet kalle inn domfelte til straffegjennomføring på vanlig måte.

Søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll

Søknad om straffegjennomføring med elektronisk kontroll sendes fengselet innen 14 dager fra mottatt informasjonsbrev. Søknad kan fremsettes både skriftlig og muntlig. Dersom domfelte fremsetter søknad muntlig, skal søknaden nedtegnes.

Fengselet skal ved mottatt søknad anmode aktuelt friomsorgskontor om å gjennomføre egnethetsvurdering dersom domfelte er i målgruppen for betinget vedtak. Fengselet skal sørge for at nødvendig forarbeid foretas, evt. i samarbeid med friomsorgen, før vedtak kan treffes.

Vedtak

Dersom vilkårene for straffegjennomføring med elektronisk kontroll er tilstede fatter fengselet betinget vedtak om delgjennomføring med elektronisk kontroll. Vedtaket skal være betinget av at forutsetningene for gjennomføringen fortsatt er tilstede ved iverksettelse, og at straffegjennomføringen i fengsel gjennomføres uten vesentlige merknader. Dersom forutsetningene bortfaller eller endrede forhold gjør straffegjennomføring med elektronisk kontroll utilrådelig, kan vedtaket omgjøres.

Unntaksvis og dersom det foreligger særlige grunner, kan vedtak fattes under forutsetning av at egnet bolig eller sysselsetting først kommer på plass på iverksettelsestidspunktet.

Varigheten, herunder antall dager/måneder, skal fremgå av det betingede vedtaket.

Kopi av vedtaket skal sendes til det friomsorgskontoret hvor domfelte skal gjennomføre straff med elektronisk kontroll.

Vurdering av vilkår og iverksettelse

Fengselet skal i god tid før angitt tidspunkt for iverksettelse av straffegjennomføring med elektronisk kontroll vurdere om forutsetningene som ligger til grunn for vedtaket fortsatt er tilstede eller hvorvidt etterfølgende forhold tilsier at vedtaket bør omgjøres.

Domfelte må fremlegge fornyet samtykke før iverksettelsen. Det samme gjelder eventuelt samtykke fra domfeltes samboende.

«Skjema for vedtaks kontroll (sjekkliste)» skal benyttes og gjennomgås. Friomsorgskontoret bør involveres dersom det er forhold knyttet til vilkår for straffegjennomføring med elektronisk kontroll som bør undersøkes nærmere.

Tidspunkt for iverksettelse av straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal fastsettes av fengselet i samråd med friomsorgskontoret. Det skal ved fastsettelsen ses hen til tidspunkt for forventet prøveløslatelse. Dersom prøveløslatelse ikke anses tilrådelig, skal dette likevel ikke være til hinder for straffegjennomføring med elektronisk kontroll, dersom vilkårene for dette er oppfylt.

Omgjøring av vedtak

Fengselet kan omgjøre det betingede vedtaket dersom forutsetningene for vedtaket har falt bort eller etterfølgende forhold tilsier at vedtaket bør omgjøres. Det skal klart fremgå av omgjøringsvedtak hva som er grunnlaget for omgjøringen. En omgjøring må bero på en helhetsvurdering. Dersom det har fremkommet nye opplysninger som tilsier at domfelte vil unndra seg straffegjennomføring, taler dette for omgjøring. Nye opplysninger av betydning for sikkerhetsvurderingen vil også kunne føre til omgjøring.

I vurderingen av om vilkår for delgjennomføring med elektronisk kontroll fortsatt er tilstede, skal det blant annet ses hen til om det foreligger nye straffbare forhold og domfeltes soningshistorikk, herunder om det foreligger for eksempel disiplinærreaksjoner. Forhold som kan føre til at vedtaket omgjøres er eksempelvis positiv urinprøve, ordrenekt, voldsutøvelse, alvorlig trusler, brudd på vilkår ved permisjon og unndragelse/unnvikelse. Disse eksemplene er ikke uttømmende.

Videre vil det være grunnlag for omgjøring dersom kravet til egnet bolig eller sysselsetting ikke lenger er oppfylt, eller dersom samtykke fra domfelte eller samboende trekkes tilbake.

Vedtaket kan påklages til regionen på vanlig måte, se pkt. 16 (2) 9.8 *Klageadgang*.

16 (2) 10 Forberedelse til løslatelse

Etter at straffegjennomføring med elektronisk kontroll er påbegynt skal kriminalomsorgen forberede løslatelsen jf. straffegjennomføringsloven § 41.

16 (2) 11 Løslatelse

Vedtak om løslatelse etter straffegjennomføringsloven §§ 42 og 43 fattes av friomsorgskontoret. Når domfelte løslates eller prøveløslates, skal kriminalomsorgen fjerne det elektroniske utstyret fra domfeltes bolig.

16 (2) 12 Forvaltningssamarbeid

Ved straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal kriminalomsorgen legge til rette for at

samarbeidende etater skal kunne yte sine lovbestemte tjenester til domfelte og for at domfelte skal få del i tjenestene. Dersom den domfelte har behov for behandling for psykiske eller fysiske problemer bør det opprettes kontakt med sosial- og helsemyndighetene. I utgangspunktet bør slike henvendelser rettes til vedkommendes fastlege eller til fengselshelsetjenesten.

Ved delgjennomføring skal kriminalomsorgen medvirke aktivt til å formidle kontakt mellom den domfelte og myndigheter og frivillige organisasjoner som kan bidra til å lette overgangen fra fengsel til frihet. Dersom slik kontakt allerede er etablert bør det vurderes å forsterke denne ved overføring til straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

16 (2) 13 Økonomiske forhold

Utgangspunktet er at domfelte skal ha arbeid eller annen sysselsetting og dermed kunne sørge for eget livsopphold. Dersom domfelte, helt eller delvis, mangler midler til å dekke sitt livsopphold, skal kriminalomsorgen medvirke til at domfelte får kontakt med de aktuelle myndighetene som kan bidra til bolig, eventuelt utgifter til utrustning av bolig, støtte til livsopphold og nødvendige midler i forbindelse med sysselsetting.

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll skal ikke medføre en reduksjon eller avkortning i offentlige ytelser som den domfelte mottar eller har krav på. Domfelte har rett til å heve eventuelle dagpenger, arbeidsavklaringspenger, alderspensjon, sykepenger o.l. under straffegjennomføringen. Det er for å ha rett til enkelte offentlige ytelser vilkår om at man er tilgjengelig for å ta arbeid hvor som helst i Norge. Straffegjennomføring med elektronisk kontroll kan i slike enkelttilfeller også etableres i fylker hvor det ikke er etablert ordinært tilbud om denne gjennomføringsformen. Regionalt nivå tar stilling til hvilket friomsorgskontor som eventuelt behandler søknaden og har ansvaret for straffegjennomføringen i slike tilfeller. Om nødvendig kan kriminalomsorgen innhente opplysninger om økonomiske bidrag som domfelte mottar fra det offentlige.

Domfelte vil normalt ikke få økonomisk kompensasjon for eventuelle utlegg i forbindelse med straffegjennomføringen. Dette innebærer at domfelte selv må dekke utgifter til telefon som elektronisk kontroll medfører. Videre må den domfelte selv bære eventuelle utgifter ved tapt arbeidsfortjeneste i forbindelse med egnethetsvurdering og ulike aktiviteter i gjennomføringsplanen, samt ved reiser til og fra egnethetsvurdering og aktuelle aktiviteter.

Dersom domfelte mangler midler til telefonutgifter eller til transport til og fra aktiviteter som følger av vedkommendes gjennomføringsplan, kan kriminalomsorgen likevel dekke slike utgifter etter søknad fra domfelte.

Kriminalomsorgen skal dekke utgifter i forbindelse med egnethetsvurdering, teknisk utstyr, kontroll og tilsyn, programvirksomhet eller annen aktivitet i kriminalomsorgens regi. Det samme gjelder tiltak og utstyr i forbindelse med rusmiddelkontroll. Utgifter til transport i forbindelse med overføring av domfelte til eller fra fengsel dekkes av den enheten som domfelte overføres fra. Hvis den domfelte har forårsaket skader på, eller mistet hele eller deler av det tekniske utstyret kommer de alminnelige erstatningsregler til anvendelse, jf. retningslinjene til straffegjennomføringsloven punkt 3.44.